

Hudiksvalls kommun
larande.kultur@hudiksvall.se

Rektorn vid Näs vikens skola
fredrik.andersson@hudiksvall.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Näs vikens skola
i Hudiksvalls kommun

Tillsyn i Näsvikens skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hudiksvalls kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Näsvikens skola besöktes av Skolinspektionen den 18 och 19 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Näsvikens skola är en kommunal grundskola belägen i Näsviken i Hudiksvalls kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 samt fritidshemsverksamhet. 63 elever är inskrivna i fritidshemmet. Kommunens ansvarstagande för fritidshem redovisas och bedöms i ett separat beslut för hela kommunen.

Skolenheten har vid tillsynsbesöket 20 elever i förskoleklass och 124 elever i grundskolans årskurs 1-6.

Skolan leds av en rektor som även är rektor för Lunds skola. Skolans ledningsgrupp består av rektorn samt biträdande rektor. Verksamheten är organiserad i ett arbetslag.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/2013 nådde 33 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. I svenska nådde 67 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande resultat i riket samma år är för matematik 68 procent och för svenska 78 procent.

Enligt skolans egen statistik uppnådde 63 procent av eleverna kunskapskraven i matematik vid läsårets slut 2013. I svenska uppnådde 77 procent av eleverna kunskapskraven. I de naturorienterade och de samhällsorienterade ämnena nådde 100 procent av eleverna kunskapskraven vid läsåret slut 2013.

Årskurs 6

Skolverkets statistik visar att andelen elever som nått minst betyget E i årskurs 6 år 2013 var nästintill 100 procent eller 100 procent i samtliga ämnen. I samtliga ämnen var andelen elever i skolan som nått minst betyget E högre än genomsnittet i riket.

Den genomsnittliga betygspoängen för varje ämne var högst i ämnena slöjd samt idrott och hälsa (15,1) och matematik (14,8). Den genomsnittliga betygspoängen var som lägst i musik (9,3) och hem- och konsumentkunskap (11,4).

Helhetsbedömning

Tillsynen av Näsвикens skola visar att skolan måste vidta åtgärder så att samtliga elever i alla årskurser ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och utvecklas så långt som möjligt. Endast 33 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik och 67 procent i svenska under läsåret 2012/2013.

Näsвикens skola behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, det vill säga följa upp, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Skolans kvalitetsarbete behöver mer systematiskt ta sin utgångspunkt i sambandet mellan skolans resultat och kvaliteten i undervisningen. Rektorn behöver ta ett ökat ansvar som pedagogisk ledare och se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls.

Tillsynen visar att det finns brister gällande elevhälsans samlade funktion. Åtgärder måste vidtas så att elevhälsan kan arbeta förebyggande och att arbetet stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det måste även säkerställas att eleverna på skolan har tillgång till samtliga föreskrivna kompetenser inom elevhälsan. I nuläget saknas tillgång till specialpedagogisk kompetens på Näsвикens skola.

Av utredningen framgår vidare att elevernas inflytande över sin utbildning behöver utvecklas. Skolan har ingen tydlig planering gällande arbetsätt och gemensamma strategier avseende hur elevernas inflytande ska se ut och hur det ska öka i takt med elevernas stigande ålder och mognad.

Skolan behöver vidta åtgärder så att åtgärdsprogrammen motsvarar skollagens krav. Elevernas behov framgår men det är inte alltid tydligt vilka åtgärder skolan ska sätta in för att eleverna ska nå kunskapskraven då stödåtgärderna ofta är allmänt hållna. Vidare är skolans beslut gällande särskild undervisningsgrupp bristfälliga. Det är av yttersta vikt att det går att utläsa i besluten vilka behov eleverna har och att elevernas behov bäst tillgodoses genom placering i särskild undervisningsgrupp.

Vidare behöver skolan se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året samt hur föregående års åtgärder har genomförts.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.
- Utveckla samarbetsformer mellan förskoleklass och skola för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Motivering

Stimulans i undervisningen

Enligt skollagen ska elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 285) anges att även elever som lätt når kunskapskraven har rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Elever i de lägre årskurserna uppger att det varierar huruvida de kan få svårare uppgifter beroende på vilket ämne de får undervisning i. Några elever beskriver att de inte får byta sida när de är klara med ett område på matematiken. Vid intervjuer med elever framkommer endast enstaka exempel på hur elever fått svårare arbetsuppgifter när de är färdiga med sina ordinarie uppgifter. Rektor uttrycker i intervju att frågan gällande stimulans för de elever som lätt når kunskapskraven har diskuterats. Exempelvis uttalar han att några lärare har resonerat kring olika arbetsmaterial samt att dela upp eleverna i grupper för att lättare kunna hjälpa de elever som behöver ytterligare utmaningar men att detta arbete inte fungerar särskilt väl. Vidare menar rektorn att vissa lärare lyckas utmana de elever som behöver mer stimulans i sin undervisning men att det blir enstaka insatser. Lärare uppger att de elever som behöver större utmaningar i sitt lärande ofta får vara självgående då det är så många elever med stora behov av hjälp i klasserna att de inte riktigt räcker till. De uttalar dock att de försöker anpassa materialmässigt i den utsträckning de kan.

Samarbetsformer mellan förskoleklass och skola

Läroplanen anger att samarbetsformer mellan förskoleklass och skola ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utvecklande och lärande.

I intervju med lärare och skolledning framkommer att det råder bristande samverkan mellan förskoleklassen och årskurs 1. Lärarna uppger att de tidigare haft samarbetsformer mellan förskoleklass och skola men att det "runnit ut i sanden". Rektorn beskriver att samarbetet mellan förskoleklass och skola varit mer välfungerande föregående år. Vidare framhåller han att det samarbete som sker i nuläget inte är formaliserat, att det måste utvecklas samt att verksamheten måste precisera förskoleklassens uppdrag på ett tydligare sätt.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister gällande skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.5 Övergång och samverkan, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kravet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i detta arbete utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

Elever i de yngre årskurserna uttrycker att det varierar huruvida de har inflytande över undervisningens innehåll. De beskriver exempelvis att de sällan får välja redovisningssätt eller vilka arbetsuppgifter de ska arbeta med. Vid intervju med elever i de högre årskurserna framkommer att eleverna i årskurs 6 har

egna planeringar där de får välja i vilken ordning de ska arbeta med de arbetsuppgifter som är planerade varje vecka men att de genom dessa planeringar inte ges inflytande över undervisningens innehåll. Vidare uppges endast enstaka exempel på när eleverna får påverka undervisningens innehåll, såsom att eleverna har fått bestämma över vad de vill fördjupa sig i gällande ett arbetsområde. Eleverna beskriver dock att de kan få välja på muntlig eller skriftlig redovisning i vissa ämnen. Rektor menar att det varierar huruvida eleverna har inflytande över undervisningen beroende på vilken lärare som undervisar. Rektorn uttalar även att skolan inte har någon tydlig planering gällande arbets sätt och gemensamma strategier avseende hur elevernas inflytande ska se ut och hur det ska öka i takt med elevernas stigande ålder och mognad. Vissa lärare uttalar att de tillfrågar eleverna hur de vill arbeta när de påbörjar nya arbetsområden och det framkommer även att elever kan få välja redovisningsformat. Dock uppger lärare att de tidigare försökt att arbeta mer med inflytande, att det inte fungerar med alla elevgrupper och att vissa årskurser kräver tydligare ramar.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att eleverna inte ges ett reellt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att planen mot kränkande behandling anger de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållanden i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling som till största del uppfyller skollagens krav. Planen anger att skolan ska göra en kartläggning på skolan men det framkommer i intervjuer med rektor, lärare och elever att detta inte gjorts under innevarande år. De åtgärder som anges i planen är av generell karaktär och inte kopplade till den aktuella situationen på skolan. Av planen framgår inte heller resultatet av föregående års åtgärder.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister gällande skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att rektor fattar beslut om enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav.
- Utarbeta åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Beslut om enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång

Enligt skollagen får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i särskild undervisningsgrupp. Enligt förvaltningslagen ska beslut även innehålla skälen till beslutet, det vill säga varför eleven ska ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp, enskilt eller i form av anpassad studiegång.

Av intervju med rektorn och granskning av dokument framkommer att två av skolans elever är placerade i särskild undervisningsgrupp vid andra skolor. Besluten gällande särskild undervisningsgrupp saknar dock skäl för beslut. För båda eleverna i särskild undervisningsgrupp saknas även aktuella åtgärdspro-

gram där det går att utläsa vilka behov eleverna har och att elevernas behov bäst tillgodoses genom placering i särskild undervisningsgrupp. Rektor kan inte heller redogöra för i vilken mån eleverna placerade i särskild undervisningsgrupp erbjuds sin garanterade undervisningstid eller om studiegången är anpassad utifrån elevernas behov.

Vidare finns beslut avseende enskild undervisning samt anpassad studiegång. Besluten anger dock inte vilka ämnen eleven läser eller en motivering gällande elevens anpassning.

Det anges inte i något av besluten hur de vidtagna åtgärderna i form av placering i särskild undervisningsgrupp eller beslut om enskild undervisning ska följas upp och utvärderas.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av skolans åtgärdsprogram som utarbetats under höstterminen 2013. I åtgärdsprogrammen beskrivs bland annat elevens behov men det framgår inte alltid tydligt hur de stödåtgärder som ska sättas in kommunicerar med dessa. Ibland är stödåtgärderna allmänt hållna, exempelvis "träna läsning och skrivning" eller "anpassa undervisningen och aktiviteter och stötta X". Målen i vissa åtgärdsprogram har även en otydlig koppling till åtgärderna då de är beskrivna vidlyftigt såsom "att kunna läsa och skriva".

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9, 11 och 12 §§ skollagen, 20 § förvaltningslagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare och övrig personal.

Motivering

Rektorns ansvar för att se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Skolinspektionens utredning visar flera brister inom områden som rektor har ett särskilt utpekat ansvar för. Det gäller bland annat ansvaret för elevinflytande, bedömning och betygsättning och särskilt stöd. Därutöver tillkommer att skolan inte har ett fungerande kvalitetsarbete, exempelvis analyseras inte skolans kunskapsresultat, se vidare nedan. Den nuvarande rektorn på skolan har endast arbetat sedan början på terminen och innan han tillträdde har det skett ett antal rektorsbyten under de senaste läsåren. Rektor berättar att han har prioriterat att upprätta rutiner på skolan, bland annat för särskilt stöd. Vidare uppger han även att han arbetar med värdegrundsarbetet i verksamheten och att han deltar på elevråden. Det är dock av vikt att rektor vidtar åtgärder och ser till att dessa genomförs i verksamheten för att bland annat öka måluppfyllelsen. Vid intervjuer med lärare framkommer att de efterlyser ett tydligare pedagogiskt ledarskap med anledning av tidigare organisationsförändringar och flera rektorsbyten under kort tid. De upplever att det pedagogiska arbetet inte drivs framåt utan att det främst är fokus på att utarbeta och implementera rutiner på skolan.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att som pedagogisk ledare och chef verka för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem och att arbetet är inriktat mot att de nationella målen uppfylls. I rektors ansvar ingår också att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentationen som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete är i form av en kvalitetsredovisning. Den utgår ifrån en kommungemensam mall som innefattar förskoleklass, fritidshem och grundskola för läsåret 2012/2013. Redovisningen omfattar resultatsammanställningar av nationella prov för årskurs 3 och 6 samt sammanställningar av de ämnen som det finns kunskapskrav i, undantaget de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena för årskurs 3. I skolans kvalitetsredovisning går det inte att utläsa någon analys av resultaten utan den innehåller främst en beskrivning av vad personalen har arbetat med under föregående läsår. Vidare beskrivs delar av verksamheten och prioriterade mål som identifierats i verksamheten och vissa analyser har skett men det anges inga åtgärder som ska vidtas med anledning av dessa.

Lärarna uppger att de är delaktiga i framtagandet av skolans kvalitetsredovisning men att de upplever det som tidskrävande samt att ingen frågar om redovisningen när den väl är färdig. Lärarna uttrycker att ingen rektor har tagit tag i frågor rörande kvalitetsredovisningen och att de ofta känner sig utelämnade gällande analys av resultat och att de efterlyser diskussioner avseende hur det går för eleverna på skolan. De beskriver att den enskilde läraren på egen hand får göra analyser av sin undervisning under året och "förklara sina resultat". Vidare uttalar lärarna att de saknar återkoppling på de underlag de lämnar in och att kvalitetsredovisningen inte är ett levande verktyg för att utveckla verksamheten. Lärarna menar exempelvis att de inte är medvetna om att det är stora skillnader mellan pojkarnas och flickornas resultat och att de främst är medvetna om hur det går i de ämnen som eleverna gör nationella prov i. Vidare uppger lärarna att de diskuterar resultaten på skolövergripande nivå till och från men att de främst har insikt om hur det går för eleverna på individnivå. De har exempelvis diskuterat åtgärder avseende undervisningen såsom att dela klasserna så att eleverna kan arbeta i mindre grupper.

Rektorn uttalar att han inte har kunskap om skolans resultat. Han uppger att lärarna har pratat mycket om hur de vill arbeta, främst gällande det övergripande arbetet men att diskussion gällande resultaten har fått stå tillbaka. Dock framhåller rektorn att lärarna har diskuterat resultaten i vissa klasser där det varit nedåtgående trender men att det inte skett någon analys av resultaten på skolövergripande nivå. Varje lärare gör en analys i sin egen klass men de diskuterar endast i generella ordalag när de har möten med samtliga i lärarkollegiet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn saknar viktiga underlag för att analysera, utveckla och följa upp verksamheten, vilket innebär att skolan riskerar att inte heller kunna vidta adekvata åtgärder för att höja skolans kunskapsresultat samt utvärdera undervisningen. Rektorn måste vidare se till att samtliga i personalen deltar i det systematiska kvalitetsarbetet på en skolövergripande nivå.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i Näsвикens skolas systematiska kvalitetsarbete och det pedagogiska ledarskapet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Hudiksvalls kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Se till att det finns en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och att arbetet stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Se till att elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Motivering

Studie- och yrkesvägledning

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Enligt läroplanen ska studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insats.

Vid tillsynen framkommer att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare eller personal som fullgör motsvarande arbetsuppgifter på skolan. Rektor uppger att de hade en studie- och yrkesvägledare på skolan när det fanns högstadi-

eelever i verksamheten men att det i nuläget inte finns någon struktur för hur eleverna ska få information gällande den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen. Lärarna bekräftar att det saknas struktur gällande hur eleverna ska kunna erhålla sådan information. De uppger dock att de försöker svara på elevernas frågor rörande utbildning och yrken i den utsträckning de kan och att de försöker att uppmuntra eleverna att studera vidare. Representanter från elevhälsan uppger att de försöker prata om vikten av utbildning med eleverna.

Elevhälsan

Tillgång till specialpedagogisk kompetens

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Dessutom ska eleverna ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Vid tillsynen framkommer att det inte har funnits personal med specialpedagogisk kompetens på skolan under en längre tid. Lärare uppger att skolan endast tagit in specialpedagog vid enstaka tillfällen under innevarande termin men att detta inte skedde under höstterminen. Lärarna har således själva ansvarat för utredning av särskilt stöd, utarbetande av åtgärdsprogram samt uppföljning och utvärdering av dessa. Det framkommer vidare att det varierar huruvida lärarna känner sig trygga i att göra mer omfattande utredningar på egen hand. Representanter för elevhälsan uppger att deras elevhälsoarbete försvaras genom att skolan inte har tillgång till specialpedagog. De uttalar vidare att det är svårt för dem att utröna hur eleverna ligger till kunskapsmässigt och att elevhälsan saknar en helhetsbild över elevernas utveckling mot målen. Representanter för elevhälsan beskriver även att det är svårt att erbjuda särskilt stöd fullt ut utan tillgång till specialpedagogisk kompetens. Rektorn uppger att de tagit in specialpedagogisk kompetens en gång under vårterminen innevarande år eftersom rektorn har tillgång till en specialpedagog på sin andra skola och har således kunnat låna in denna till Näsvikens skola. Han uttalar att det dessförinnan var länge sedan det fanns tillgång till specialpedagogisk kompetens på skolan.

En samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/19:165) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Kuratorn och skolsköterskan delar sin tid mellan fyra skolor och är centralt anställda. Efterfrågan styr över hur kuratorn fördelar sin tid men skolsköterskan har en fast dag i veckan på skolan. Vid intervju med representanter för elevhälsan framkommer att kuratorn var på skolan endast vid cirka fem tillfällen under höstterminen och att hon då endast kom för att "visa upp sig" och inte hade möjlighet att jobba med specifika elevärenden. Representanter för elevhälsan uppger att de bara hade ett möte tillsammans under höstterminen men att mötena nu äger rum en gång i månaden. Vidare uttalar elevhälsan att de har för lite tid på skolan för att kunna ha ett bra elevhälsoarbete.

Skolsköterskan uppger att hon försöker prioritera hälsosamtal med eleverna men att hon har begränsat med tid på skolan. Vidare uttalar hon att det finns en avsikt att börja arbeta mer på gruppnivå tillsammans med eleverna framöver men att detta inte sker i nuläget. Vid intervju med representanter för elevhälsan framkommer vidare att de inte fått i uppdrag från kommunen att arbeta i förebyggande syfte på skolan. Kuratorn uppger att hon arbetar efter skolans behov men att hennes arbete begränsar sig till åtgärdande insatser och att det inte finns tid för att arbeta förebyggande. Skolsköterskan uttalar att hennes förebyggande arbete begränsar sig till att prata med eleverna i årskurs 5 om pubertet, känslor och vänskap men att detta endast skett under ett pass på 60 minuter. Vidare uppger representanter från elevhälsan att det är svårt att organisera elevhälsans arbete eftersom deras tjänster är så begränsade i tid på skolan. Vid intervju med lärarna framkommer att det varit svårt att fokusera på det förebyggande arbetet på skolan då elevhälsan funnits i verksamheten i så pass begränsad omfattning. Lärarna har påtalat de behov som funnits i verksamheten men upplever att inget har hänt. Rektorn uttalar att elevhälsan har fått fokusera på problemlösning och inte kunnat arbeta förebyggande.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionen utredning att elevernas tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval inte tillgodoses samt att det finns brister när det gäller elevernas tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hudiksvalls kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen, Lgr 11, 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun en anmärkning.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister med bedömning och betygssättning.

- Betyg utfärdas inte enligt författningarnas krav.
- Det framgår inte av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som skolan ska vidta för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Betygskatalog

Av skollagen framgår att det är rektorns ansvar att se till att betyg sätts i enlighet med tillämpliga författningar. Enligt Skolverkets föreskrifter för betygskatalog ska rättelser och ändringar av betyg anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras av den som beslutar om betyget.

Skolinspektionen konstaterar att det finns brister i skolans betygskatalog. Det finns flera exempel på att satta betyg har ändrats genom att det gamla betyget har strukits över och ett nytt betyg har skrivits in för hand med lärares signatur bredvid utan att dessa ändringar har daterats.

Individuella utvecklingsplaner

Enligt skollagen ska i årskurs 1-5 läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Den individuella utvecklingsplanen får, enligt skollagen, även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av skolans individuella utvecklingsplaner för elever i årskurs 2, 3 och 5 från vårterminen och höstterminen 2013. Dessa uppfyller i de flesta fall författningarnas krav men det finns brister gällande den framåtsyftande delen. I den framåtsyftande delen anges exempelvis "jag ska hjälpa dig att hitta intressanta böcker". Det framgår således inte alltid hur de insatser skolan ska vidta är kopplade till hur eleverna ska nå kunskaps-

kraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. I vissa av planerna saknas den framåtsyftande delen helt och hållet.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans betygskatalog och individuella utvecklingsplaner. Med anledning av att dessa till största del uppfyller författningarnas krav och att skolans arbete inom området bedömning och betygssättning i övrigt fungerar väl bedöms bristerna som mindre allvarliga och Hudiksvalls kommun tilldelas en anmärkning.

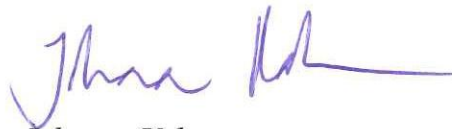
Författning

3 kap. 14 §, 10 kap. 13 § skollagen, 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Johanna Kahn
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform granskar Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.